

Ljubljani. Svoju sam išao da tražim drugde, među ribama. Ona je brbljiva riba i rodiće mi drekavog ripca. I eto me opet kod izroda, to ti je zabavno da popizdiš, ali bogme i opasno.

Nego, ovde je Vasilika.

Seli smo u auto i vonj na kožna sedišta i ulje zamenio je miris na Vasiliku, na ženu koja sva topila i velika diše na sedištu kraj mene. Pre nego što sam krenuo s mesta, pogledao sam k njoj i video lepu ženu u svoj oštirni i bolu lepote. To je tako važno u životu koji je stvoren za mržnju.

Ali isto toliko i za ljubav, rekla je Vasilika.

Gde sam to već čuo? Nisam li nekad već govorio nešto slično? Kako je to čudno da se sve što će se dogoditi već zabilo i da je sve što govorimo već bilo rečeno. Sada se s Vasilikom vozim u disco, onda ću da spavam s njom, a sve se to već dogodilo. Ako sve bude onako kako mislim da će biti, onda je zaista sve već bilo. Kako bih inače znao kako će biti?

Zašli smo u maglu tako da nisam mogao videti prostranstvo, naprotiv, tunel je bivao sve zaptiveniji, svetlost farova se razbijala o čestice magle i odzijala u kabinu automobila, u oči. Uvek me peku oči kad dugi vožim noću. I noćas dugo vožim, još od početka vozim prema tom discu, a početak je tako daleko da ga se jedva sećam. Ali početak čega? I KOJI to časak uopšte mogu da smatram početkom? Sve je veoma zamršeno, i utoliko jasnije. Dogada se kao što je već bivalo i zato znam kako će biti.

Ugurali smo se u drvena vrata sa špijunkom i crvenom svetiljkicom i pali u jame zvukova i pokreta. Kraj šanka beše gužva, a na plesalištu samo nekoliko parova koji su sljubljeni jedva disali u light showu.

Prvo da nešto popijemo, rekao sam.

Ja ја gin tonic, rekla je Vasilika.

Znam, odgovorio sam. Poručio sam dva. Ispod ivice šanca vrtela se long-play ploča. Iznenadilo me je kako je prašnjava i ipak daje tako čiste zvuke. Ustalom, znam, to je prašina koja uvek ima i na najčistijim stvarima. Ali, kada je čovek u stanju da vidi stvari koje će biti, jer su se već zbole, mada nisu bile i možda se uopšte neće zbiti, onda nije čudno što vidi prašinu koju niko ne vidi, mada je ona uvek prisutna. To je ona prašina koja ima na stvarima i kada domaćica misli da je obrisana. Domaćice se varaju. Vasilika nije domaćica. Ko zna da li Vasilika zna ono što ja znam?

Popili smo samo po voli iz svake čaše i otišli na plesalište. To se zove približavanje; najpre smo plesali kao u školi igranja, posle kao stari prijatelji, potom kao dva koketna stranca, a onda kao budući ljubavni. Uskoro oko nas nije bilo više ništa jasno, samo smo nas dvoje bili jasni. S vremenom na vreme bili ipak prisiljavali sebe da zirnem okolo, jer sam se plasio da će me videti neki poznanik, ili sam to, možda, zeleo. Nisam se plasio Leva, jer sam znao da nikada ne zalazi ovamo, jer verovatno uopšte ne zna za ovaj disco. Ni moje žene neće biti, zato što rada moje dete. Nikoga dakle neće biti, samo nas dvoje. Zašto ne bih mogao da volim Vasiliku? Oduvek sam je voleo.

Položila mi je bradicu na rame i jedva primetno drhalu celim telom. Možda nije drhtala spola, ali je drhtala iznutra, i ja sam to dobro znao. I ona je dobro znala da i ja drhtim. Kolena su mi postala mukana a usta mi se osušila. Srce je tuklo kao bubanji. Njeno srce je primito signali i odgovorilo. Imalo je viši glas od moga, zato što je bilo žensko. Nešto vreme sam primećivao da ne udaraju u istom ritmu, ali kako sam se ponovo smirio, kako je njena unutarnost prestala da drhti, tako su se dva ritma više približavala jedan drugom sve dok nisu počela da udaraju zajednički.

Idemo kući? šapnula mi je u uho. Klimnuo sam, vodio sam je kroz gužvu, kroz drvena vrata sa špijunkom i crvenom lampom, kroz kabinet automobila, kroz magleni tunel, kroz ulaznu vrata, po skrivenim stepenicama navise, kroz vrata u četiri zida; kamin je još tinjao.

Sedi na medvedu kožu, rekao sam. Njen kaput je ostao u automobilu. Tek sam sad primetio njen haljinu, dugu, pripojenu, od tople vune. Legla je na pod, na medvedu kožu ispred kamina i pripalila cigaretu, a ja sam raspirivao vatru. Činio sam to veoma dugo, jer nisam znao kako da vozim dalje. Znao sam kuda, ali nisam znao kako. Biće da ni ona nije znala, jer je pušila cigaretu i dugo nije rekla ništa.

Dugo sam potpaljivao vatru, a ona dugo nije rekla ništa. Toplota je počela da se širi iz kamina, grančice su prasketale a hiljade iskrice se vinulo u kamin. Bilo je na hiljadi reči koje nismo rekli. Onda

vatri odjednom više nije trebalo moje pomoći, a njoj je dogorela cigareta. Seo sam pored nje i gledao je u lice, neuk i izgubljen. To se zove približavanje, mislio sam. Možda sam i rekao, ali se nisam čuo. Ali Vasilika me je čula, jer je rekla;

Prijatno je kod tebe.

Nisam znao, odgovorio sam, dosad mi se činilo da je vrlo dosadno.

I kad si bio sa ženom?

Ne, to ne. Mnogo volim Lizu.

Onda nije bilo dosadno?

Ne, s Lizom nije, bilo je dosadno kad sam je odveo u porodilište i vratio se kući. Bilo je dosadno da popizdiš.

Nasmehali smo se. Smeh je bio kao otvorena vatra kroz koja smo se približili jedno drugom.

I onda si izašao napolje, da se razmaješ, zabaviš?

Da, izašao sam napolje da nekoga sretнем — najbolje tebe.

Stvarno si mislio na mene?

Često.

Zašto?

Ne pitaj me to.

Ipak pitam.

I ranije sam mislio na tebe i rekao sam Levu da ima najbolju žensku u gradu.

Najbolju žensku za krevet?

Nisam mislio u tom smislu. Pod najbolju mislio sam na sve što imam.

A šta imam?

Imaš sve.

Sladak si, rekla je i poljubila me u lice. Njen poljubac mi je ušao duboko pod kožu, po čitavom telu, sve do tačke među nogama koja ljubav prenosi iz jednog tela u drugo. Morao sam da se pogrem k njoj i da je pomilujem po kosi, s kose sam prešao na usne čiji su se uglovi razdvojili u smešak.

Biće lepo, ako se budemo smejalj, rekao sam. Klimnula je glavom i uzela ruku koja je putovala njenim licem. Pritisnula ju je na usne.

To se zove poslednji alarm, pomislio sam, ali je izgledalo kao da sam rekao, jer sam čuo njene reči;

Pa jeste alarm.

Legli smo jedno naspram drugog i približavali se sve dok se nismo dodirivali celom prednjom površinom. Onda sam krenuo naviše a ona je otišla napravo. Na drugoj strani sam ja krenuo dole a ona je krenula van. Svlačili smo se ozbiljno, ali s primesom humora. Nekoliko sitnica je ostalo gore, ali je većina površine postala slobodna za dodire koža. Najpre smo išli polako, bez prodiranja, šumova i dahantanja. Za to se kaže da si unutra, mislio sam, a ona je odgovorila: potpuno unutra.

Dvaput unutra, rekao sam.

Nije bilo vremena da zavrtime razgovor o dvaput unutra, iako sam ga se sećao odnekud. Dvaput unutra — to je bilo nešto što je značilo da je dobro, da je tvrd, da je efektno. Bilo je tvrd i efektno i dugo, jer je bilo polako. Polako se najdalje stiže, mislio sam, a ona me je čula, jer je rekla da voli polako, jer ide tako duboko i dugo.

Potpuno smo se razumeli.

Svršili smo zajedno i legli jedno kraj drugog na leđa. Medveda koža je gmizala pod nama kao da ju je milovao ostatak naših tržaja.

Čutali smo i tako napravili grešku, jer su se u čutanju između nas isprečili Lev i Liza.

Sad moram kući, rekla je Vasilika.

Zbog Leva?

Ne baš zbog njega, ali i zbog njega.

Pa on neće znati, ne stanujete zajedno.

Znam da neće znati, i to ne valja. Nije dobro kad jedan od partnera ne zna nešto o drugom.

Valjda mu nećeš reći?

Još ne znam.

Ne reci mu zbog mene. Kako prijatelju da pogledam u lice, ako sazna?

A kako, ako ne sazna? rekla je podižući se s mdevde kože.

Imaš pravo, to je isto.

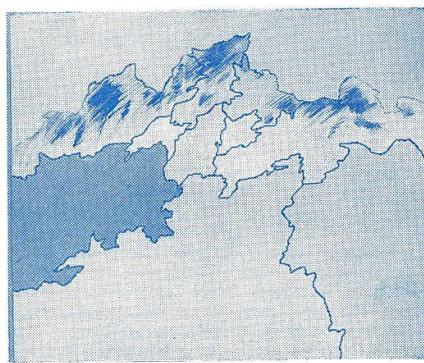
Nije isto, ali je slično. Jedno je gore od drugoga.

Sada se ne treba sekirati, rekao sam, tako je moral je bude. Pošto se dogodilo, MORALO je da se dogodi. Pošto nismo sprečili, dogodilo se. A nismo sprečili zato što se moralo dogoditi.

Sve je vrlo jednostavno i vrlo komplikovano, rekla je Vasilika i odlazila u haljinu. Stajala je obučena nasred sobe, sva crvena od vatre.

dimitrij rupel

vreme u njoj krvnik ljuti

VIII

Kod Kornelije su Miha Puppisa primili potpuno mirno i obično. U salonu koji više beše dvorska dvorana s prilično pozlate i puno baršunastih pravougaonika, crvenih, sedelo je pet-šest osoba.

— Salustije, rekla je Kornelija i ne osvrnuvši se na posetu, — rođen u Amiternu u Sabiniji, izvanredno bogat, u mladosti razvratnik, imperialistički orientisani demokrata, oduševljeni pristaša i prijatelji Cezarova. Posle smrti ovoga, povukao se iz političkog života i posvetio pisanju istorije. Njegove monografije Bellum Catalinae i Bellum luburthinum odlikuju se živim opisom miljena i dobrim karakteristikama ličnosti, a u celini su oštro uperenje protiv raspusništva optimata. Pisac u svom stilu ne teži patetičnim efektima, kao njegovi savremenici, nego nastoji da u izrazu bude škrт i jezgrovit, pri čemu se verno oslanja na Turkidida; u isto vreme, upotrebojem arhaizama o svojoj dikciji hotimice daje starinski kolorit.

— Da, stari Sallustius Crispus, rezonovao je neki ostariji gospodin u fraku.

— Tacitus Cornelius? Sallustius Crispus je u poređenju s njim gotovo ništa, rekla je druga gospoda, koja je imala lice slično licu tetka Kornelije. — Tacit je bio ponosni aristokrata, koji je gnevno posmatrao beznačajnu ulogu senata u rukama napola ludog zločinaca na prestolu, poslednji klasik rimske književnosti...

— Velegradsko torokalo, rekla je tetka Kornelija, — koga zanimaju uzroci propadanja oratorstva u carско doba? Ne kažem Tertullianus Septimus Florens.

Taj je bio obrazovan, možda advokat, pun genijalnosti, obdan živom fantazijom i bespoštetnim duhom, sluđen neobuzdanom strašću, koja u ekstatičnoj režitosti inače ne zna za granice, čovek neukrotivog titanstva, u kojem je gorela mračna vatra nikad utoljivog poriva i fanatično bodre borbenosti. Nema latinskog piscu kod koga je, kao kod njega, jezik do te mere bio neposredni izraz ustalasane osećajnosti. On ga besprimernom samovoljom pripotomljive i lomi, da bi ga podvrgao igri svoga svemoćnog mišljenja.. . najteži pisac latinskog jezika!

— Ah, stari Titus Livius, uzdisao je stari gospodin u fraku, — snažna religiozna osećanja su još tamo, a ne kao kasnije...

— Plinius Cecilius Secundus mladi, to je bila glavica, rekla je gospoda koja je samo ličila na tetku Korneliju, — tankočutni literata, iako prilično sa-moljubiv, malkice naprijatno tašt karakter!

— No, baš to sam htela da kažem, rekla je Kornelija. — Quintilianus Fabius je bio prilično spopobniji. Spretan pisac, a odaje ukus, zrelu misaonost i blagonaklonost u kritičkom rasudivanju.

— Momenat, rekla je ženska osoba koja je sedela na prestolu i izgledala nekako najstarija, — pogledajte što ovde piše. Čitala je iz popularnih novina: UDOVAC — činovnik — penzioner, anti-alkoholičar, s visokom penzijom, želi poznanstvo sa sebe dostojnom simpatičnom gospodom — udovicom, čiste i lepe prošlosti, za zajedničke šetnje i izlete u zemlji i ino-stranstvu, stoga je poželjno znanje nemackog jezika. Medusobno iskorisćavanje isključeno. Ukoliko imate svoj i lepo uređen stan, ako ste vitki, stari 61 do 63 godine, visine oko 166 cm, dobra domaćica, vedrog i iskrenog karaktera i ako mislite ozbiljno da pošteno stvorimo prijatan zajednički dom za jesen našeg života, brak je takođe moguć i poželjan. Nepoželjne su one koje se pletu u politiku, alkoholičarke, eksplata-torce, avanturnistkinje. Cenjene poruke što pre pod Šifrom »Harmonija i lep dom».

Za ono vreme dok je trajalo čitanje, Kornelija je kao mačka skliznula sa svoga sedišta i gotova na trbušnu otpuzila do gospodina u fraku i počela da mu sazova čarape. Gospodin je pritisnuo na dugme pripremljeno za daljinsko upravljanje televizijom i pojaviла se slika u koloru. Kornelija mu je sazula obe čarape i počela da ga ljubaka po prstima. Gospodin se nespretno mršio i malkice kao branio. Onda je Kornelija primetila pogled gospode koja je ličila na nju. Ponovo je obula čarape svome obožavanom.

— Tetka, ogorčeno je rekao Miha Puppis, — tetka Kornelija! Čitanje je prestalo i sve oči su se uprle u njega. Samo je televizijski junak i dalje u pratinji violinu govorio nešto slično ovome: »Mila moja, otkud to suze u tvojim očima?« Čulo se nešto kao ljubav u susednoj prostoriji, cela rpa užadna i škripanje pokućstva, prigušen razgovor, kao drama u drami, jer, ono što su gledale posetićeve oči go-to nije moglo da bude realnost, u najboljem slučaju kućna pozorišna predstava. — Tetka, ne poznaješ me? — Oh, zlatni moj dečko gde si bio tako dugo, pohitala mu je u susret, ali je i to više bilo slično pužanju na trbušnu. Po podu se nije vukla samo njena suknja, nego sve, ruke, naduveni vrat i zadnjica koja je podrhtavala. Probijala se k njemu kao neka prezrena zmija, kao neka operska pevačica koja ne spada u predstavu, ali peva za manji honorar. — Gde? — Prošlo je jedva godinu dana, a pitate kako da sam ustao iz mrtvih. — Ja, skoro tako, rekla je tetka Kornelija, — još malo pa bih stvarno pomislila da si se vratio sa onoga sveta. — A zašto to? — Pa eto, sve te priče šta se događa sa onu stranu gvozdene zavesu... — Tandaramandara, rekao je Miha Puppis i bio ljt što je uopšte došao, ako ga je nešto zbu-njivalo onda je to bilo to detinjasto ponasanje. — De-de, sedi, hoćeš li nešto da gricneš, kaficu? — Ah, ama nije to, rekao je Miha Puppis i u istom se času setio da je gladan i da možda nekih dvanaestak sati ništa nije okusio. Bilo je malo nezgodno tražiti jelo, ali je uprkos tome prevadio preko jezika: — Pa mogao bih nešto da žvaknem, baš sam nešto izglađneo, možda kakvo meso... Tetka Kornelija se tajanstveno osmehnula. — Pa da, pa da. Poznaješ li nekoga od ovih ljudi ovde?

— Ne, ne znam.

— Valjda poznaješ svoju tetku Rozaliju, tetku Rozu, sestrutku Korni?

— Ne poznajem tetku Rozaliju... da to nije ona iz Vrhničke?

— Tetka Rozalija je iz Brezovice, pre nekoliko dana umro joj je muž, teča Nesti, pa znaš, on je bio pravnik... Ljudi u prostoriji su živnuli.

— A ko je gospoda na prestolu?

— Ama tvoja Bakica, Bakica Puppis, zar ne poznaješ svoju Bakicu?

— Bakica Puppis je umrla.

Tetka Kornelija se nasmejala kao što se neko smeje kad neće da se protivi kakvom visokom gostu.

— To se ti varaš, rekla je — to nije istina.

— Vrlo dobro se sećam, jer sam bio na njenom pogrebu.

— Ah to, odmahnula je, — na to misliš. Znaš sada je sve to drukčije. Tiho je porazgovarala sa slugom.

— Znas, rekla je onda glasno, — mnogo šta se promenilo otkako si otišao iza gvozdene zavese.

— Tandaramandara, rekao je Miha Puppis, — šta sada mašete tom zavesom, valjda ja znam da nema nikakve zavese.

— Ima ima, ima mnogo novoga... u stvari strogog, starijeg no što bi ti očekivao... sve se malo okrenulo unazad!

— Ja, jebem ti, rekao je Miha Puppis, — valjda ja znam šta jeste a šta nije istina, nisam valjda nikakav budzovan.

— Najpre je bilo zlatno doba, rekao je gospodin sa obuvenim čarapama, — Aurea prima sata est aetas, bez osvetoljubivosti, svojom voljom, bez zakona, negovali su vernost i pravdu, nije bilo kazni, ni straha...

— Onda su stigla srebrna vremena, rekla je Bakica Puppis, — a posle bronzana, razdoblja gorâ od oba...

— Mnogo kasnije pada doba urana, doba jurnjave i smrti pod strojevima... vreme se zgrčilo u kratke trenutke, čovek se guši u izduvnim gasovima, u kućama betonskim deca mu rastu, tehnike zakon srce okiva...

— I onda se vreme okrenulo unazad, rekla je Bakica Puppis.

Miha Puppis je dobio ručak, lakeji su postavili mali sto na sklapanje i po njemu naredali salvete i posude. Navalio je na hranu sa uživanjem. Sa svakim zalagajem, u njemu je sazrevala nekakva čvrsta odluka da će doći do dna ovih čudnih pojava. Nekako se ispetljao iz očajanja koja mu je čitav dan preti. Setio se rečenice iz dnevnika Jurija Bergara: »čiste vode, tačne adrese«. Zar nije taj čovek, koji se valjda davno izgubio u kojem je Miha Puppis posvetio poprilično sadašnjega vremena, proročki nagovjesti procese što se svemu uprkos sada zbivanju i možda svoj dolazak, iako u obliku nekakve obezličene poruke?

Posle jela je odšetao na balkon odakle se video čitav grad. Drveće, kojeg beše prilično oko kuće, beše osvetljeno iznutra, tako da su kršnje podsećale na starostavne iskre, na božićne šećerleme, kada da grad beše uzdarje. Još ne beše tame, samo nekakvo zamraćenje u zenitu, tako da je još bilo dobro vidljiva svetla zvezda večernjača. Miha Puppis se prisjetio razdaljine na kojoj ju je video ranije, činilo mu se da se približava. Promene bi mogle da budu kosmičke prirode, razmišljao je kad ga je pozvala tetka Kornelija.

— Mene podseća na nekog enegleskog gentlemana, rekla je tetka Rozalija. — Pravi engleski gospodin. — To je naš rođak Miha Puppis, predstavila je tetka Kornelija. — Malo je kicoški za Englez, smatrala je Bakica na prestolu, — mogao bi da bude kakav samotarski Francuz. — Bistar momak, mislio je gospodin koji je gledao televizijsku priču. — Pisac, rekla je tetka Kornelija, — pisac, dobitnik nagrade Akademije za umetnost. — Noooo, to je lepo, rekla je Bakica, — mlađi pisci su bez sumnje redak cvet koji treba negovati... ali samo ako umiju da čuvaju svoje talente, ako se ne raspisu nadugo i naširoko. — Ljudi visoko cene retke reči, rekla je tetka Rozalija, iako se u tome svi ne slažu... ja bih pisala samo jednu reč na dan, možda stilh, sve preko toga je preko mera... samo jednu reč, ali ona mora biti sjajna, hiljadama puta okrenuta i odvagana.

— Ima ih koji su u stanju da napišu i koju više, rekao je gospodin kraj televizora. — To su vaše demokratske ideje, odmahnula je Bakica.

Puppis je primetio svežanj novina na vitrini. Spopala ga je želja da iz njih nešto pročita. Seo je na sofu i privukao novine. Najpre je gledao datum. Na najgornjem primerku je pisalo: 1. maj 2020. To ga je tako drmnulo da ga je namah ispuštilo. — Šta se to dogodilo, zabrinuto ga je upitala tetka Kornelija.

— Pogledajte ovaj datum, zaboga! — Šta ne valja s tim datumom? — Ja, dvadeset dvadeset, dvehijedadeset... — Tu nema nikakve greške, rekla je tetka, — lane je bilo 20020, preklane 200020, to je sada po novom kalendaru...

— A prvi maj? Ja sam iz Georgeville otpotovao 1. juna, a sada je prvi maj.

— Prvi maj je već poodavno, ljudi u novinama imaju čudne ideje o datumima.

Gospodin kod televizora podesio je sedište u ležeći položaj i činilo se kao da će uskoro zadremati.

— A ko je pa ovaj? pokazao je na poštansku nalepnjak u gornjem desnom uglu novina. — Dr Bruno Marolt, ko je to? Tetka Kornelija je slegla rame-nima. Mnogo ljudi dobija novine na pogrešna imena, bilo na imena pokojnika, bilo na imena još nerodenih osoba, straćili bismo isuviše vremena kad bismo hteli da dovedemo u red čitavu tu zbruku nastalu zbog...

— Zbog?

Miha Puppis je te duge večeri što nije htela da se okonča i kojom je u zenitu svetla buktava zvezda, da se onjeni krajeva pristizala prava dnevna svetlost, obišao još nekoliko javnih lokala. Zauvao se u modernoj zastakljenoj pivnici u centru grada. Posle malo oklevanja, see je za jedan od malobrojnih praznih stolova. Setio se široke George avenije, gde je proživoje lanjsku godinu i gotovo da mu bi žao za njom. Dani su tamno ipak bili tako sredeni, mada je sparina bila nesnošljiva a on uvek bio prenojen od vlake što se pušila s morske pučine. Setio se kravog pokolja koji se dogodio na George aveniji nekoliko dana pred polazak, setio Marijine smrti i Kladuđevog saslušanja u prestonici, setio zločina nad Cathy... Bilo kako bilo, svi oni dogadaji bili su deo dnevnog reda, a ovde se tek pojedinačne zgodice samo za časak pojavljaju nad površinom sveopštete vremenske močvare, kao neki teški podvodni konji, i onda opet tonu u leni tok pospanog jezera... Uzeo je u ruke novine što su ležale na dohvatu ruke i prevideo datum da ponovo ne bi počeo da razmišlja o pomeraju vremena. Bilo je prilično fotografija, ali od tih osoba nije poznao nijednu, a članovi vlade su mu izgledali strahovito tudi, lice osobe, koja se najčešće pojavljivala, ni po čemu ga nije podsećalo na rukovodioca koga je nekad poznavao. Štampa i slike su mu izgledali zastareli, kada je razgledao neku istorijsku knjigu. Praktično nije otkrio nikakvu vest; uglavnom su se šepurili naslovi poput ovih: TRIJUMF PRIJATELJSTVA, MORAMO UDVOSTRUČITI NAPORE ili POTREBNO JE OJAČATI SARADNJU.

Tada je onuda naišla devojka u plavoj haljinji s tuflinicama i zamolila da sedne. Zgrčio se na svojoj stolici, zgrčio je i novine, da ne smeta. Devojka je sela, upalila cigaretu, ponudila i njega posle izvesnog prečišćivanja i kad je bila već obilato zadimila. Miha Puppis je napola ustao, naklonio se i predstavio: — Moje ime je Miha Puppis.

— Ja sam Alenčica, rekla je, još uvek držeći paliku s cigarettama ispred njega.

— Ne pušim, baš vam hvala, rekao je, a pri tom mu je na um palo pitanje, koje je verovatno bilo posledica svih tih promena i zbrke, ali je taj odgovor ipak bio istinit. Iznenadno nije mogao da se seti da li je pre pušio ili nije. Uopšte nije uspeo da se dokopa čistine.

— Ja vas poznajem, rekla je, — s televizijom. Gledala sam kad ste dobili nagradu.

Miha Puppis se stresao, konačno, sinulo mu je, konačno će neko da mu ispriča kad je sve to bilo.

— Ah to, rekao je oprezno, — kad je to bilo? Osmehnula se i on je primetio da ima sjajnoplavne oči, a njena duga crna kosa je i ovako bila deo haljine, jer se valjda s plavom površinom preko trupa ne bi slagalala svetla.

— Šta mislite, rekla je, — koliko čovek može da izdrži sa jednim partnerom, koliko vremena može da bude lepo između muškarca i žene, a da ne počne ono varanje i prenemaganje...

— Najviše pet godina, izletelo mu je a da ni smanje znao kada i kako.

— I meni je tako izgledalo, upravo ste potvrdili moja predviđanja. Uvek moram da pitam još nekoga, i onda naletim na tako slavnu ličnost... Znate, bila sam neko vreme u inostranstvu... vratila sam se tu skoro, i sada malkice obilazim i posmatram...

— Pa i ja sam se upravo vratio, rekao je Miha Puppis, — kakva slučajnost!

— Nemoguće, zaista divna slučajnost! Uhvatila ga je za ruku a sa nje je prosto pljuštao. Toplota i drhtavica, nekakva vatrema radoznojnost.

Pušila je u dugim udusajima i gotovo joj je na jednom nestalo cigarete. Uhvatila ju je malećim prstima, palcem i kažprstom, i polagano je gasila na ivici pepejlare. Pri tom je nepomično zurila dole, na ono što čini.

— Nisam ne znam kako slavna ličnost, u stvari mi se događa da me niko ne pozna... zaista sam više stranac, znate...

— Vama muškarcima je lakše, rekla je zamisljeno, vi se neka već snalazite, mislim ovde kod nas, napolju je drukčije, naravno, tamo su žene u sasvim drukčijem položaju.

— Malo pivo, poručio je od konobara koji se stvorio kraj Alenčice, — a šta biste vi?

— I ja ču, rekla je i onda nekoliko tihih večnosti podizala oči prema njegovim a kad su bile u istom nivou, on je opazio da se njihova površina vlažno svetluca i da je to u stvari bila žalosna izmena pogleda saosećajnosti i sapatišta.

Konobar im je doneo dve ogromne čaše, od kojih je svaka merila najmanje litar. — Malo pivo, ipak, rekao je Miha Puppis. Alenčica ga je opet uhvatila vrelim dlanom, da se smiri. Odmahnuo je dakele i konobar je otišao dok mu se glava nervozno vrtela.

— Ja se ničemu ne čudim, rekla je, — ne čudi se ni ti.

Ne čudi se ni ti. Kao da je te reči negde već pročitao, čuo, načuo uzred... — Znaš, ja mislim da čovek na kraju mora da izgradi nešto sasvim za sebe, onda ga takve stvari manje zburuju, rekla je a njen govor je bio negde između rezignacije i nervne borbe, glas bio jedno, a kretanje suprotno.

Za susedni sto su bučno sela dva muškarca u trenčotima. Sa njih je malo kapalo. Mihova susetka je gledala kroz okno i po njenom licu su klizile kišne kapi, kao da je tik ispod kože imala stakleni ekran. Ili kao da je zavijena u celofan i ostavljena negde na kiši. Dva muškarca su glasno remetila red.

— Ima?

— Ja, bilo je užasno teško.

— Koliko?

— Sto.

— Pošto?

— Petsto osamdeset.

Onaj koji je pitao izvukao je smotuljak i po stolu se zakotrljao novac u kojem se nalazio i poneki prsten. Onaj što je odgovarao, snebivajući se, izvadio je iz džepa od prsluka banknote, plave, strane, sa orlovima i zracima.

— Znaš ja, uopšte nisam Alenčica, nego Majda. Jesi li možda ljut na mene?

Mih Puppis je prosti duvao od besa na sebe.

— Koješta! rekao je. — Jesi li ti ljuta na mene?

Onda je ustao i otišao do telefonske govornice. Tražio je po telefonskom imeniku. Posle se osvrnuo prema stolu. Devojka ga je gledala sa iščekivanjem. Podigao je debelu knjigu i s njom se vratio za sto. Tražili su zajedno kao po nekoj dačkoj svesci. — Vidliš! rekao je. — Sada ču nešto da pokušam. Ne isplati se, rekla je ona. — Videćemo, rekao je. Klizio je prstom po redovima.

Puppis ing Gorazd 66 145 780

Puppis dr Ivan 66 145 781

Puppis Mihajlo 77 145 780

Puppis Marija Lucija 115

Puppis prof. Svetozar 77 145 770

Puppis Tilka 117

Puppis dr Zmago 88 146 000

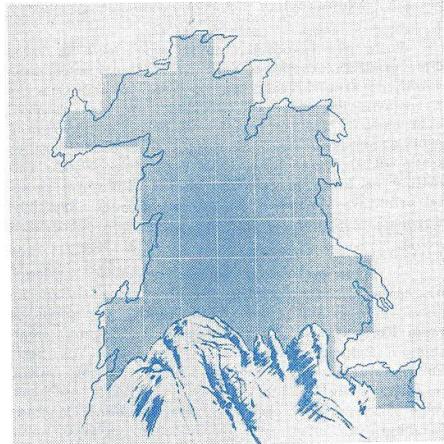
U gostonicu su tih i uljudno ušla dva muškarca u uniformama. Kod šanka su pokazali legitimacije. Onda su prišli onoj dvojici koji su prebrojavali novac. Seli su za njihov sto. Govorili su tihu.

— Sad ču da telefoniram, rekao je Miha Puppis. Prošao je pored četvorice što su brojali novac, ka telefonu koji je bio prekriven frizerskom haubom. — Greška, rekao je glas sa one strane, — ovde Adolf Babić, telefon je samo slučajno na ime Puppis, raniji vlasnik... Miha Puppis se odvukao nazad za sto. — Uopšte mi nije ime Majda, rekla je devojka u plavom sa belim tuftnicama, — ja sam Ana. Ona četvorica su bili podelili novac.

marko Švabić

potemkinov megalopolis

(odломak)

BELA ŽENA

Visoki prozori u tuđoj kući krvavo odsijavaju direktno ljučne lampe, tamo je crni čovek ugledao belo lice bele žene. Makadamsko stepenište, učvršćeno otpadnim urinom fabrika hartije, štavionicā kože i crevā uviralo je u kuću na izbočena vratana, nad njima se bočila kao simbol kuće indokineska lakovana plovka (napunjena slatkokiselim rakovima), probode-na nožem, nabodena na viljušku, a dole beše recepcija, stepenište je previdalo zidove i stropove, jer se zatrčavaše preko ovih u toj igri kao stonoga, nožice s kulkicama su pranjale za tabane crnog čoveka treperavo i odnele ga gore do vrata kraj svih ostalih

vratâ s parima cipela, dva, tri, sijaset pari cipeladi na pragovima, čistači se saginjašu, sobarice su se saginjaše još pre njih i tada se videlo da sobarice osim gole zadnjice i dlakave prednjice, u koje se moglo zirnuti otpozadi, na sebi nisu imale ničega. Halje su letele i lepršale se preko golih led, džigerice treperile u bolesti, čistači držahu u rukama oštete četke mašući njima preko prljavih cipela medu onim vratima. Četke, do zadnje, behu predstavnice poslednje generacije četaka, zamišljene u centralnom planском laboratoriju megalopolisa. Znanstvenik i znanstvenica delaju u minijaturnom laboratoriju, povezani s centralom koja realizaciju ideja poverava takvim radionicama kakvih u megalopolisu imaju tuga i tma. Najnovijim četkama je izlišno šarenog sanduče s laštilom, koje onom polugom sa strane treba otvoriti da bi se novčata pasta mutno i glatko-prijatno oku i duši zasjaktila u hodniku, na stepeništu, balkonu. Nove četke same izbrizgavaju mazivo i laštilo udarima tokom čišćenja. Prvi udarci su suhi, da se tako ostrani bela pršnja i mrko blato s kože. Kad koža bude pripremljena nasuvu, iz četke automatski brzina nekoliko brizgaja paste. Četka tad preko cipela zaopuca nemilosrdno, samo tu i tamo čistač obriše čelo i oblizne lepljive slane usne. Tek kad ceo obrok laštila bude izvan četke, započinje finesno delovanje. Sada četka klizi fino i podmazano, dok se cipela ne usjakti i ne prospire svetlost u dugi hotelski hodnik kao eksploziju, sve se vidi, sve se zna, vrata se otvaraju i na hiljadu pari jutarnjih dlanova skuplja cipele da ih vrati svojim gospodarima na prekodnevno priljanje do sledećeg jutra, kad će twoje cipele čistiti bogzna koji čistači, tako sebi zaraduju za život. Kao okoreli zločinac: s njima ti je ista kao sa okorelim dobročincima. A s njim je tako da u dajot situaciji ne ume da reaguje drukčije nego okorelo. Kao bubrejavko koji se jednako natezao s direktorom fabrikâ. Kao crni čovek koji tvrdokorno veruje u snove i postupa okorelo kao da su bili istinjeti; bolno. Teško bismo rekli da okoreli zločinac nije bolesnik. Tako je to s crnim čovekom. Crni čovek stoji pred određenim vratima u auli, drhti i da diše ne može, jer je sve uvrh njega i napolji. Sanja je (oh, boleo je trbuš, u kućiči razbijenih prozora bila je kućna vlagu) da stoji u auli pred vratima hotelske sobe, znao da iz tih vrata sada živi bela žena, ali da ude nije sneo, jer bela žena s tudim ljudima u ogradišenom, moglo bi se reći da su društvene držale na okupu veze zajedničkog im poziva, krug plesaša najčudesniji ples na zemlji, koji se zove zmajd. Sada je daleko napolu u svetu šibao teški dažd, za to ne možemo da kažemo kako je padala kiša, jer se dažd doslovno nabijao, ti si morao da budeš ovde pred vratima i da gledaš čistače, video si sobarice, čistači su ti ponudili posla koliko za koru hleba, sobarice se priklanjuju okrećuti ti zadnjicu, a crni čovek izvija ruke uvis i lepi se uza zad i možda htio da se uspuže na tavanicu, možda kao neiskusna zmijuljica, koja žedna je pala u bunar. A unutra su sa belom ženom plesali ples nazvan: zmajd. Video je kako tudi k. ulaze u njenu p., bio je okoreli zločinac, boleo ga trbuš, znojio se kao davo. Iza vrata hotelske sobe koju je baša žena bila unajmila u patnji kakva nijednu ženu ne mimoide, nadirali su njene kolege, bože, kako su lepi, sve sami lepotani, nijedan nije bio crn kao što je to crni čovek bio — i lepotani su ga tukli iskompleksiranog do kraja živočenja (jer sve, sve je crnom čoveku bilo plipljivo) ali šta kad bi ipak bilo stvarno sve (to nisu mogli da budu snovi, sve je video i osećao kako ga lepotani udaraju po trbušu) šta onda, e samo da svinjski (crknuo je na ledini misli (duboko)) kako je dobar samo za j., da nista nije i nema, a šta bi naime bilo kad bi bela žena dobila (ako već nije) nove i nove ponude; pošto bi tada beloj ženi sinulo svetlo kao dan da crni čak ni za j. nije baš bogzna kakva sila. Šunka je visila na žici, vino u bačvi. Vino u mrkocrvenoj zdeli. Mrzeo je lepotane. Johny regee, kapalinka, tyčke, spojka, u dva i dva, ešto nabivaet, armenija, tudi k. ulaze u njenu p., nazad, nazad, opozivam sve. Otvore se vrata, kao da se ruši utvrđeni sistem u galaksiji, čovek se raščinjava u prašinu i sile koje su tu da čine nasilje, bela žena je svetla i lepa kao vatrica, kao albinski jastreb, kao uskladenost tela i misli, kad crnom čoveku kaže samo ovu istinu: Uhvatиш poneku živu sliku; ako želiš da vidliš šta je bilo pre godinu dana, moraš uhvatiti svetlosnu godinu i pogledati svetlost koja upravo nailazi. Vidiš sebe kako sebi dolaziš u susret. Da li je tada sretanje moguće? Ono je samo svetlost,